

**К.п.н., доцент Вдовенко О.І.,
магістр Бреус А.Ю.;**
*Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені
Т.Г. Шевченка*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ

Сучасний розвиток харчової галузі неможливий без висококваліфікованих фахівців, яких готують заклади професійно-технічної освіти. Саме професійна освіта забезпечує відтворення та розвиток інноваційного потенціалу харчової промисловості, що є однією з провідних галузей розвитку суспільства. Тенденція розвитку сучасних технологій харчової галузі висуває вимоги до якості підготовки майбутніх фахівців. Тому до підготовки фахівця харчової галузі висуваються вимоги не тільки досконалого знання своєї професії, але й наявність особистісних рис, таких як: самостійність, креативність, підприємливість, прагнення до успіху тощо. Для забезпечення якісної підготовки фахівців харчової галузі необхідна перебудова наявного процесу навчання, у тому числі запровадження ефективних інноваційних технологій, сучасних інформаційних засобів.

Викладачі закладів професійно-технічної освіти повинні в своїй діяльності використовувати нові педагогічні і виробничі технології, які мають бути орієнтованими не лише на передачу готових знань, а й відображати ідеї розуміння та визнання чужої точки зору, повагу до особистості, організації співпраці та самовираження в діяльності.

Впровадження в освітній процес інноваційних технологій є пріоритетним завданням сучасної професійної освіти. Саме інноваційні технології в освіті мають за мету підготувати фахівця, здатного швидко адаптуватися до змін і в харчовій галузі.

Проблемі запровадження в навчальний процес інноваційних технологій присвятили свої роботи В. Биков, М. Головань, Р. Гуревич, І. Дичківська, І. Зязюн, М. Кадемія, Т. Олійник, С. Сисоева, Є. Смирнова та ін.

На думку Сисоевої С., використання інноваційних педагогічних технологій в освіті має забезпечувати особистісний і професійний розвиток особистості, її професійну та соціальну мобільність, конкурентоспроможність на ринку праці, адаптаційну гнучкість [6, с.15].

Серед досліджених інноваційних технологій навчання виокремлюємо ті, які доречно використовувати під час підготовки фахівця харчового напрямку в закладах професійно-технічної освіти, а саме: інформаційно-комп'ютерні технології, проектну технологію, ігрові технології.

Надзвичайно важливим напрямом модернізації освіти є її інформатизація, адже саме інформаційні технології, на думку Зязюна І., «забезпечують учням і студентам вільний доступ до різноманітної інформації, набуття навичок

вирішення різноманітних проблем на основі їх всебічного дослідження і аналізу, здобуття певних знань в різноманітних галузях» [5, с.16].

Застосування комп'ютерної технології навчання має на меті: формування умінь учнів закладів професійно-технічної освіти працювати з інформацією, розвиток комунікативних здібностей майбутніх фахівців харчової галузі; збільшення обсягу навчального матеріалу для творчого засвоєння й використання його учнями; формування дослідницьких умінь, умінь приймати оптимальні рішення тощо.

Комп'ютерні технології реалізуються у таких трьох варіантах:

- технологія як «проникнення» (застосування комп'ютерного навчання з окремих тем розділів);
- як основна (застосування при вивченні базових тем);
- як монотехнологія (коли весь процес проводиться за допомогою комп'ютера) [3, с.136].

Запровадження інформаційних технологій навчання: вирішує проблему удосконалення процесу навчання, підвищення його ефективності і якості завдяки додатковим можливостям пізнання навколишньої дійсності і самопізнання, розвитку особистості учнів закладів професійної освіти.

Ігрові технології впливають на особистісний і професійний розвиток майбутніх фахівців харчової галузі. Розвиваючий ефект гри визначається сприятливою атмосферою, у яку потрапляють її учасники. Перш за все це прекрасна можливість для активної особистісної взаємодії і самовизначення. Ігрові технології імітують майбутню професійну діяльність, що надає можливість учням закладів професійно-технічної освіти краще пізнати закономірності розвитку харчової промисловості, ознайомитися із новітніми технологіями галузі, продемонструвати свої ділові якості, оскільки під час ігрової взаємодії учні беруть участь в обговоренні різних професійних ситуацій, готують власні версії вирішення складних економічних ситуацій, проводять переговори і консультації, наради і конференції.

За цільовими орієнтаціями ігрові технології поділяються на: дидактичні, виховні, розвивальні. За характером педагогічного процесу: навчальні, тренінгові, контролюючі, узагальнюючі, пізнавальні, виховні, розвивальні, репродуктивні, продуктивні, творчі, комунікативні, діагностичні, профорієнтаційні, психотехнічні. За ігровою методикою: предметні, сюжетні, рольові, ділові, імітаційні, драматизації [3,с.135]. Ігрові технології сприяють засвоєнню знань, умінь і навичок, розвитку системи розумових дій, системи естетично-моральних якостей. Ігрова діяльність учнів виконує такі функції: спонукальну (збудження та розвиток інтересу); комунікативну (засвоєння елементів культури спілкування педагога); самореалізації (реалізація своїх можливостей); розвивальну (розвиток уваги, волі та інших психічних якостей); розважальну (отримання задоволення); діагностичну (виявлення відхилень в засвоєнні навчального матеріалу, в поведінці); корекційну (внесення позитивних змін в структуру особистості майбутніх фахівців).

Використання проектів у навчанні – це технологія, яка передбачає застосування різних методів та форм організації навчального процесу [1, с.14].

Ефективна організація проектування як особливий тип інтелектуальної діяльності, ставить певні вимоги. Серед них [1, с.23]:

- наявності освітньої проблеми, достатньо складної та актуальної, щоб задовольнити навчальні запити та життєві потреби учнів;
- дослідницький характер пошуку розв'язання проблеми, висунення та перевірки гіпотез, обґрунтування висновків;
- активізації психічної діяльності учнів (мислення, увага, пам'ять, мовлення, рівень вольової активності);
- підведення підсумків проектної діяльності, щоб учні усвідомили свої успіхи і недоліки.

Робота над проектом передбачає особистісно зорієнтоване навчання, що враховує у процесі навчання конкретного учня, його вільний вибір та особисті інтереси. Навчальне проектування орієнтоване, насамперед, на самостійну роботу учнів.

Важливими критеріями успішності проектної діяльності є, зокрема [1, с.35]:

- досягнення мети проекту;
- самодостатність, доцільність саме такої організації діяльності;
- наявність матеріальних результатів проекту, якість їх оформлення;
- активність, самостійність всіх учасників, усвідомлення ними важливості власної участі в обраному проекті;
- викладач виступає координатором проекту.

При цьому кожен учасник проектної діяльності, незалежно від свого базового рівня та індивідуальних здібностей, вносить свій особистісний вклад до створення кінцевого освітнього продукту, індивідуально планує свою участь в проекті, створює свою особистісну освітню траєкторію [4, с.16].

Таким чином, впровадження інноваційних технологій навчання орієнтоване на підготовку творчих фахівців харчової галузі, здатних відстоювати і втілювати у життя власні думки та ідеї.

Одним з найважливіших стратегічних завдань на сьогоднішньому етапі розвитку харчової галузі України є забезпечення якості підготовки фахівців. Розв'язання цього завдання можливе за умови впровадження інноваційних технологій навчання.

Список використаних джерел

1. Ворлан О.О. Метод проектів як засіб активізації роботи студентів транспортного коледжу при вивченні предметів гуманітарного циклу. *Нові технології навчання*: Наук.-метод.зб. / Ряд.кол.: Б.І. Холод та ін. Київ.: НМЦВО, 2000. Вип. 27. 256с.
2. Головка М.В. Загальні тенденції та психолого-педагогічні проблеми запровадження сучасних технологій навчання. *Нові технології навчання*: Наук.-метод.зб. / Кол авт. Київ.: НМЦСО освіти, 2001. Вип. 30. 254с.
3. Галузінський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка, теорія та історія. Рівне, 1996. 236с.

4. Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної професійної освіти: монографія/ За ред. С. С. Вітвицької. Житомир: «Полісся», 2015. 368 с.
5. Зязюн І. Технологізація освіти як історична неперервність. *Неперервна педагогічна освіта. Теорія і практика*. 2001. Вип.1. С. 73-85.
6. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість: Монографія. Х. – К.: Книжкове видавн. «Каравела», 1998. 50 с